

**פרוטוקול משיבת המועצה המינהלית (5/2019)
שהתקיימה בתאריך 14.3.2019 במשרדי בנק ישראל בתל אביב**

נוכחים מקרב חברי המועצה:

יהושע שמר, יו"ר המועצה המינהלית
סגי איתן
אמיר ירון, נגיד הבנק
נעים נג'אר

נוכחים מקרב עובדי הבנק:

אדי אזולאי, ראש מטה הנגיד
יוני אתר, יועץ למנכ"ל
אילן סוציאנו, עוזר למזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית
שי רוזנשטוק, המבקר הפנימי
אסתי שורץ, מזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית
טידה שמיר, היועצת המשפטית

נוכחים נוספים בנושא 3 של סדר היום:

דניאלה אליגון, אקטוארית של הבנק, ג. אליגון בע"מ
עופר ארז, שותף בכיר, משרד קוסט פורר גבאי את קסירר – E&Y
פרנסאוז בן-צור – מנהלת האגף הפיננסי, חטיבת השווקים (טלפונית)
אוהד בר אפרת, מנהל האגף להפצת מידע ולקשרים בין-לאומיים
אורי ברזני, סגן דובר הבנק
טל הראל, משרד קוסט פורר גבאי את קסירר – E&Y
חיים יוסף, משרד קוסט פורר גבאי את קסירר – E&Y
אלעד יעקובי, מנהל יחידת שירותי בנקאות וכספים, מחלקת חות"ם
נועה לוין, מנהלת אגף חשבות, חות"ם
אלי מאיר, משרד קוסט פורר גבאי את קסירר – E&Y
עירית מנדלסון, מנהלת מחלקת חות"ם
מרגלית רוקח, מנהלת יחידת בקרה ודיווח, מחלקת חות"ם
אברהם שמיר, מחלקת חות"ם
מרים שפרמן, מנהלת יחידת חשבונאות ופיתוח, מחלקת חות"ם

נוכחים נוספים בנושא 4 של סדר היום:

מיטל הראל, מנהלת יחידת הפרט, החטיבה למשאבי אנוש ומינהל
יהודית סירקיס דרן, עוזרת ליועצת המשפטית
פנינה קרן, מנהלת החטיבה למשאבי אנוש ומינהל

סדר היום:

1. עדכוני הנגיד
2. אישור פרוטוקולים
3. אישור הדוחות הכספיים
4. ייצוג הולם של אוכלוסיות זכאיות בקרב עובדי בנק ישראל

הדיון:

נושא 2 בסדר היום: אישור פרוטוקולים

המועצה דנה בטיטת הפרוטוקול משיבתה שהתקיימה ב-21 בדצמבר 2018.

החלטות:

המועצה מאשרת את הפרוטוקול משיבתה שהתקיימה ב-21 בדצמבר 2018.

נושא 3 בסדר היום: אישור הדוחות הכספיים

חבר מועצה ציין כי מטרת הדיון היא לאשר את הדוחות הכספיים של בנק ישראל לשנת 2018. הוא ציין כי הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים הייתה אמורה לדון בדוחות לפני שאלה באים לאישור המועצה, אך בהיעדר המניין הדרוש אי אפשר היה לכנס את הוועדה. הוא ציין כי אחד מתפקידיה המרכזיים של המועצה על פי החוק¹ הוא לאשר את הדוח הכספי השנתי של הבנק.

מנהלת מחלקת חות"ם הודתה לכול מי שסייע לתהליכים, שנמשכו חודשים, של הכנת הדוחות ושל הכנת ההערכה העצמית של אפקטיביות הבקרה – תהליך דומה ל-ISOX שהבנק נטל על עצמו באופן וולונטרי. היא הוסיפה כי התשובות לכול השאלות שהעביר חבר המועצה הוכנו מראש בכתב, והן יימסרו גם בעל פה במהלך הדיון.

חבר מועצה העיר כי התשובות לא נמסרו לחברי המועצה טרם הדיון.

מנהלת מחלקת חות"ם אמרה שהדבר נבע מאילוץ זמן. היא ציינה שכמעט כל הנכסים של בנק ישראל הם במטבע חוץ, ושהגורם בעל ההשפעה המרכזית על הדוחות הכספיים לשנת 2018 היה השינויים בשערי החליפין של השקל. חלק מההשפעה של גורם זה מתבטאת בדוח הרווח והפסד, וחלק אחר בחשבון השערוך. מנהלת המחלקה ציינה כי קיימת א-סימטריה בין הרישום החשבונאי של הפסד לבין רישום חשבונאי של רווח, שמקורם בהתחזקות או בהיחלשות של השקל, וציינה דוגמאות לכך.

חבר מועצה העיר כי הא-סימטריה נובעת מהחלטה של הבנק.

מנהלת מחלקת חות"ם הוסיפה כי גורם מרכזי נוסף שהשפיע על הרווח היה העלייה בשערי הריבית, המתבטאת במאזן בנק ישראל. העלייה בריבית הפחיתה גם את ההתחייבויות האקטואריות של הבנק, כפי שיפורט בהמשך.

מנהלת יחידת חשבונאות ופיתוח ציינה כי ב-2017 נרשמו הוצאות, שהסתכמו לכדי מיליארדי שקלים, בגין הפרשי שערים. העובדה שבשנת 2018 לא נרשמו הוצאות שכאלה תרמה לעלייה ברווחיות בהשוואה ל-2017.

מנהלת יחידת בקרה ודיווח החלה לסקור את הממצאים העיקריים בדוחות הכספיים לשנת 2018. היא התייחסה לאחת מהשאלות שהעלה חבר המועצה לקראת הדיון, כאמור לעיל: האם בנק ישראל פועל לגדר שינויים בשערי החליפין של השקל לנוכח חוסר האיזון המטבעי בין נכסיו (הנקובים בעיקר במטבע חוץ) לבין התחייבויותיו (הנקובות בעיקר בשקלים). מנהלת היחידה אמרה כי בדוח הכספי מצוין כי פעילותו של בנק ישראל אינה מיועדת להשאת רווחים. זאת ועוד, חלק גדול מהפעילות של הבנק לא באה לביטוי, למשל הפעילות בתחום הכלכלי. החוק קובע את המטרות של הבנק

¹ חוק בנק ישראל, התש"ע-2010.

ואת התפקידים שעליו למלא, ולהם יש יתרונות כלל משקיים שלא בהכרח באים לידי ביטוי בדוחות. מנהלת היחידה הוסיפה כי השקעת יתרות מטבע החוץ נועדה להשיא תשואה במסגרת מגבלות השקעה, והרווחים נמדדים במונחי נומר². היא סקרה את הרכיבים העיקריים במאזן הבנק בסוף 2018: 98% מהנכסים במאזן נקובים במטבע חוץ – יתרות מטבע החוץ. זאת בעוד שהרכיבים העיקריים בצד ההתחייבויות הם הכסף במחזור, ששוויו כ-86 מיליארדי ש"ח, וכלים מוניטריים בהיקף של מאות מיליארדי ש"ח. סך ההתחייבויות בשקלים עמד בסוף 2018 על 360 מיליארדי ש"ח.

חבר מועצה שאל אם היעדר גידור לחוסר ההלימה המטבעית בין הנכסים להתחייבויות נובע משיקולים אסטרטגיים.

נגיד הבנק השיב כי הדיון הנוכחי אינו המקום המתאים לתאר את השיקולים לנהל את יתרות מטבע החוץ בהרכב מטבעי מסוים.

חבר המועצה הקודם המשיך ושאל אם יש משמעות לגירעון בהון בבנקים מרכזיים, והאם ישנם בנקים מרכזיים אחרים שגם להם יש גירעון בהון.

מנהלת מחלקת חות"ם השיבה כי הגירעון בהון של בנק ישראל קשור להעברת רווחים לממשלה. היא הסבירה כי בשנת 1999 העביר בנק ישראל לממשלה, בהתאם לחוק, רווחים שנוצרו ב-1998 בגין שינויים בשערי חליפין. רווחים אלה היו למעשה "על הנייר" הואיל והם לא מומשו. זמן קצר לאחר ההעברה ה"רווחים" נמחקו עקב שינוי המגמה בשערי החליפין. מנהלת המחלקה הוסיפה כי גם בהעברת הרווחים קיימת א-סימטריה הואיל ובעוד שהחוק מחייב את בנק ישראל להעביר רווחים לממשלה, הממשלה אינה מחויבת להעביר לבנק ישראל הון כדי לכסות על גירעונות. מנהלת המחלקה אמרה כי הגירעון בהון של בנק ישראל הוא ייחודי בהיבט שהוא עשוי לנבוע מהחוק של הבנק המרכזי. לדבריה, אומנם היקף ההון השלילי של בנק ישראל הוא ייחודי למדי, אך הוא קיים גם בבנקים מרכזיים אחרים. עם זאת ההון השלילי אינו מפריע לבנק ישראל לבצע את המדיניות הכלכלית והמוניטרית, שתוצאותיה אינן באות לידי ביטוי בדוחות הכספיים.

מנהלת אגף החשבות ציינה כי ב-BIS נכתבו מחקרים על ההשפעה של הון שלילי על פעילותם של בנקים מרכזיים. המחקרים מצאו כי בחלק מהבנקים המרכזיים הייתה השפעה ובחלק לא.

חבר מועצה אמר כי אפשר יהיה לדון בנושא לעומקו כאשר אפשר יהיה לכנס את הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים.

מנהלת יחידת חשבונאות ופיתוח הוסיפה כי ישנן מדינות עם בנקים מרכזיים בעלי מאפיינים דומים לבנק ישראל – בנקים של משקים קטנים יחסית עם פעילות גלובלית, המנהלים היקף גדול של יתרות מטבע חוץ, משמע עם חשיפה גדולה לשערי חליפין ותנודתיות ברווח. במדינות אלה אפשר לזהות פתרונות שונים להתמודדות עם הון שלילי. בחלק מהן, למשל, הממשלה מעבירה הון לבנק המרכזי.

חבר מועצה העיר שיש מודלים שונים, שנקבעו בחוק, ליחסי גומלין בין הבנק המרכזי לממשלה. לעיתים בחשבונאות של בנק המרכזי יש פתרונות לא-סימטריה ביחסי הגומלין הללו, למשל בקשר להעברת מקורות מצד אחד לשני.

² סל מטבעות המורכב בעיקר מהדולר ומהאירו.

מנהלת יחידת חשבוונאות ופיתוח ציינה שאחד הפתרונות החשבונאיים הקיימים בבנקים מרכזיים הוא הפרשה כללית לרזרבה שנועדה ל"יום סגריר", משמע מעין כרית ביטחון שתספוג הפסדים עתידיים. לבנק ישראל אין כיום מנגנון דומה לספיגת הפסדים, ולא היה כזה גם לפני שחוקק חוק בנק ישראל הנוכחי ב-2010. אין פתרון רטרואקטיבי להון השלילי של הבנק, שנוצר לפני החוק הנוכחי.

חבר מועצה הציע שהמועצה תייחד דיון במבנה המאזן של בנק מרכזי בכלל ושל בנק ישראל בפרט.

חבר מועצה אחר ציין כי הוועדה לבחינת דוחות כספיים ייחזה מספר דיונים לעקרונות החשבונאיים בעניין הגירעון בהון, והוסיף כי הדיון הנוכחי אינו מתאים לליבון נוסף של העניין.

מנהלת מחלקת חות"ם אמרה כי לעיתים עשויה להיות סתירה לכאורה בין התוצאות החשבונאיות של הבנק המרכזי לבין מצב המשק, לדוגמה, פירות של השקל ייטיב את הרווח של בנק ישראל, הנמדד בשקלים, אך הוא עשוי להעיד על חולשה של המשק הישראלי.

היועצת המשפטית אמרה שלהון שלילי עשויות להיות השלכות לא רצויות על בנק מרכזי, אם כי השפעתו על ביצוע המדיניות תהא פחותה מזו של הון שלילי בחברה מסחרית.

מנהלת האגף ציינה כי תיאורטית, אם ההון השלילי היה שיקול במדיניות המוניטרית, הוא היה מהווה בעיה.

מנהלת יחידת בקרה ודיווח המשיכה לסקור את הממצאים העיקריים בדוחות הכספיים: חל גידול של 10%, או 40 מיליארדי ש"ח, בהיקף הנכסים במטבע חוץ במונחי שקל. גידול זה מבטא את החלק הארי של הגידול במאזן והוא בעיקר תוצאה של הפיחות בשער השקל ב-2018. הפרשי השערים כתוצאה מפיחות השקל הגדילו את היתרות, במונחי שקלים, בכ-25 מיליארדי ש"ח ורכישות מטבע החוץ הוסיפו עוד 11.7 מיליארדי ש"ח. לעומת זאת שערך המחירים של ניירות הערך במטבע חוץ תרם תרומה שלילית לשווי יתרות מטבע החוץ במונחי שקלים. בצד ההתחייבויות השינוי המשמעותי היה גידול של 19 מיליארדי ש"ח בחשבונות השערוך. מנהלת היחידה סקרה את השינויים המרכזיים שחלו בהרכב הנכסים שבהם מושקעות יתרות מטבע החוץ: יתרת חשבונות העו"ש, במונחי שקלים, הייתה גבוהה בסוף 2018 ב-33 מיליארדי ש"ח בהשוואה לסוף 2017, בעוד שיתרת ניירות הערך הסחירים גדלה ב-18 מיליארדי ש"ח. בצד ההתחייבויות חל גידול של 10 מיליארדי ש"ח במצרף הכלים המוניטריים, כשמחד גיסה יתרת המק"מ גדלה ב-16 מיליארד ומאידך גיסה יתרת הפז"ק קטנה ב-6 מיליארד. ההוצאות בגין הכלים המוניטריים גדלו ב-2018 ב-17 אחוזים, הן בשל הגידול ביתרתם והן בשל העלייה בריבית. ניכר כי בשנים האחרונות ההכנסות מהשקעת יתרות מטבע החוץ עולות בהרבה על ההוצאות בגין הכלים המוניטריים.

חבר מועצה שאל מה הייתה תשואת האחזקה על יתרות מטבע החוץ ב-2018, והאם שערי המניות שבהן מושקעות היתרות שבו לרמה שקדמה לירידות החדות שהתרחשו בסוף 2018.

מנהלת האגף הפיננסי בחטיבת השווקים השיבה כי תשואת האחזקה על יתרות מטבע החוץ הסתכמה ב-2018, במונחי נומרר, ב-0.18%, והוסיפה כי אומנם שערי המניות חזרו בסוף פברואר 2019 לרמה שלפני הירידות החדות שהתרחשו בשלהי 2018.

מנהלת יחידת בקרה ודיווח סקרה את השינויים העיקריים שחלו במהלך 2018 בבסיס הכסף³, שגדל ב-5 מיליארדי ש"ח במהלך 2018: רכישות מטבע החוץ של בנק ישראל הזרימו למשק כ-11.7 מיליארדי ש"ח, ואלה קוזזו חלקית בספיגה באמצעות כלים מוניטריים. מנהלת היחידה עברה לסקור את השינויים שחלו בחשבונות השערוך. לדבריה, חשבונות אלה נחלקים ל-4 סוגים: (1) חשבון המכיל הפרשי שער לא ממומשים מההשקעות של יתרות מטבע החוץ – כאשר השער של מטבע מסוים עולה הדבר מוביל לעלייה בערך הנכסים של אותו מטבע, וזו באה לידי ביטוי בהגדלת יתרת חשבון השערוך של אותו מטבע, אם הנכסים אינם ממומשים. מנהלת היחידה הוסיפה כי במקרה של ירידת שער של מטבע מקוזזים את הירידה מהיתרה שנצברה בחשבון השערוך של אותו מטבע. היא הדגישה כי השינויים בחשבונות השערוך מחושבים לכול מטבע בנפרד והם לא מקוזזים זה כנגד זה. כאשר אין למטבע מסוים יתרה בחשבון השערוך שלו שכנגדה אפשר לקזז ירידה בשער החליפין שלו, הירידה נרשמת כהפסד בדוח רווח והפסד. (2) חשבון המכיל רווחים לא ממומשים בגין הצמדה ושערוך של ניירות ערך סחירים במטבע חוץ לשווי הוגן. (3) חשבון המכיל שערוך של ניירות ערך במטבע מקומי לשווי הוגן. (4) חשבון המכיל רווחים או הפסדים אקטואריים. מנהלת היחידה שבה והבהירה כי חשבונות השערוך מנוהלים לחוד עבור כול נייר ערך או מטבע.

מנהלת יחידת חשבונאות ופיתוח הוסיפה כי הפרשי השערים של המניות המנוהלות באמצעות מנהלים חיצוניים, נרשמים ברמת התיק המנוהל ולא ברמת הנייר.

מנהלת יחידת בקרה ודיווח ציינה כי חשבונות השערוך המכילים הפרשי שער לא ממומשים מההשקעות של יתרות מטבע החוץ גדלו ב-2018 ב-24 מיליארדי ש"ח, בעוד שיתרת חשבונות השערוך המכילים הפרשי שער לא ממומשים מההשקעות של יתרות מטבע החוץ שקל רווחים קטנה בכ-5 מיליארדי ש"ח, בעיקר כתוצאה מירידת שערי המניות בשלהי 2018.

חבר מועצה ציין כי כאשר הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים דנה בשינוי המסגרת החשבונאית של דוחות בנק ישראל, שייושם בדוחות לשנת 2019, הייתה תמימות דעים לגבי שלושת הסוגים הראשונים של חשבונות השערוך, אבל לא לגבי הסוג הרביעי.

מנהלת אגף החשבות אמרה כי סוגיית חשבון השערוך מהסוג הרביעי תיבחן עם ה-BIS מול קרן המטבע הבין-לאומית ובעזרתו של רואה החשבון המבקר.

מנהלת יחידת בקרה ודיווח הדגישה כי השיטה החשבונאית של שימוש בחשבונות שערוך מאפשרת לקזז הפסדים כנגד רווחים שנצברו בשנים קודמות. השיטה מאפשרת לא להכיר ברווח לא ממומש. מנהלת היחידה ציינה כי ההון השלילי של בנק ישראל קטן ב-2018 ב-8% אחוזים, ועמד בסוף השנה על 60.1 מיליארדי ש"ח. יתרת חשבונות השערוך עמדה בסוף השנה על 32.7 מיליארדי ש"ח. לכן, גם אם הבנק לא היה נוקט בשיטה חשבונאית של חשבונות השערוך, עדיין היה לבנק ישראל הון שלילי. היא הוסיפה כי הרווח שנרשם ב-2018 הוא חריג בשני היבטים: הוא קוטע רצף של מספר שנים של הפסדים, וגם היקף הרווח גדול בהרבה מהיקף הרווח שנרשם ב-2005 וב-2009, השנים האחרונות שבהן נרשם רווח. המעבר לרווחיות מקורו בעיקר מהכנסות מיתרות מטבע החוץ. כמו כן היו השנה הכנסות מהפרשי שערים, בניגוד להוצאות על הפרשי שערים בשנים קודמות. עליית הריבית הגדילה את ההכנסות מריבית מכ-4 מיליארדי ש"ח ב-

³ השטרות והמעות שבמחזור ופיקדונות העו"ש של התאגידים הבנקאיים בבנק ישראל.

2017 לכ-6 מיליארדים ב-2018. לעומת זאת ההכנסות מניירות ערך וממכשירים פיננסיים נגזרים פחתו בכ-1.6 מיליארדי ש"ח, אך עדיין הסתכמו בכ-0.9 מיליארד ש"ח.

מנהלת יחידת חשבונאות ופיתוח הוסיפה כי 2018 בלטה לחיוב בהיבט של הרווחים מההשקעות במכשירים פיננסיים סינטיים.

מנהלת האגף הפיננסי בחטיבת השווקים העירה כי גם ב-2017 נרשמו רווחים גבוהים מאוד על השקעות במכשירים אלה.

חבר מועצה העיר שדוח הרווח והפסד אינו מפורט דיו בקשר להוצאות הנהלה וכלליות.

חבר מועצה אחר הוסיף כי להוצאות הללו יש משמעות מיוחדת בהיבט הציבורי ולכן ראוי שהמועצה תקבל פירוט נרחב יותר עליהן.

השותף הבכיר במשרד רואה החשבון המבקר אמר שהוצאות הנהלה וכלליות הסתכמו ב-2018 בכ-700 מיליון ש"ח וניתן להם ביאור בדוח הכספי. כ-150 מיליון מהסכום הזה הוא עבור הוצאות כלליות, שמתוכן כ-45 מיליון הן הוצאות פחת. לדעתו, הסכומים אינם בסדר גודל מהותי המחייב פירוט.

חבר מועצה אמר שלדעתו יש משמעות למידע שכשליש מההוצאות הכלליות הוא עבור פחת.

מזכירת הוועדה המוניטרית והמועצה המינהלית ציינה שבעבר הוגש לוועדה לבחינת הדוחות הכספיים דוח המציג את ההתאמה בין תקציב הבנק לדוחות הכספיים.

מנהלת יחידת בקרה ודיווח הוסיפה כי יש מידע מפורט בביאור על הרכוש הקבוע.

חבר מועצה העיר כי אפשר לציין את גובה הוצאות הפחת, למשל באמצעות הערה.

מנהלת יחידת חשבונאות ופיתוח ציינה כי בביאור מספר 6 על הרכוש הקבוע ניתן לראות את הוצאות הפחת.

חבר מועצה העיר כי הנתון צריך להיות נגיש גם לקורא הסביר.

מנהלת אגף החשבות הזכירה כי המועצה, בהרכבה הקודם, קיבלה דוח מפורט יותר מזה המוצג לציבור אלא שהיא ביקשה שלא להמשיך לקבל אותו, ואפשר לחזור למתכונת שהייתה נהוגה בעבר. היא הוסיפה כי כחלק מהבחינה של המסגרת החשבונאית החדשה אפשר לבחון גם שינויים ברמת הפירוט בדוחות הכספיים.

חבר מועצה הסביר כי לעיתים ההוצאה נרשמת בשנה שלאחר קבלת השרות, למשל אם החשבונית לתשלום מתקבלת באיחור. במקרה שכזה הייתה צריכה להירשם, אולי, הפרשה בדוחות הכספיים.

מנהלת יחידת חשבונאות ופיתוח ציינה כי בנק ישראל מנהל רישום של צבירה בחשבונות ולכן יוצר הפרשות היכן שנדרש.

חבר המועצה הקודם ביקש שהמועצה תקבל דיווח על ההתאמה בין הביצוע בתקציב לבין הדוחות הכספיים.

מנהלת אגף החשבות ציינה כי אגף החשבות עורך השוואה בין הוצאות ההנהלה וכלליות שבדוח הכספי לבין ההוצאות שנרשמות בפועל בתקציב הבנק. לדבריה, מרבית הפערים מוסברים על ידי הפרשות חשבונאיות.

חבר המועצה הקודם ביקש שהמועצה תקבל את הדוח האמור. וחבר מועצה אחר הבהיר כי יש למסור למועצה גם את הדוח המתייחס לשנת 2018.

4*

חבר המועצה שהכין רשימה של שאלות לקראת הדיון, שב ביקש שהתשובות יימסרו בכתב לקראת הדיון שייערך בוועדה לבחינת הדוחות הכספיים כשזו תוכל לשוב ולהתכנס. הוא הוסיף כי השאלות אינן עוסקות בעניינים מהותיים אשר יש בהם כדי לעכב את אישור הדוחות הכספיים לשנת 2018, אבל יש בהן התייחסות לעניינים שכדאי ללבן לקראת הדיונים בדוחות לשנת 2019.

מנהלת יחידת בקרה ודיווח ציינה שני שינויים קלים בנתונים שהוצגו בטיטוט הדוחות הכספיים שנמסרה לקראת הדיון.

האקטוארית של הבנק סקרה את הממצאים העיקריים בדוח האקטואריה: שלא כמו ב-2017, לא נוספו הטבות לעובדים ב-2018. עם זאת נמשכה עבודת שיפור החישובים האקטואריים שהחלה לפני כשנה. לדוגמה, הוכנסו שיפורים לנוסחת התפתחות השכר. השיפורים בחישובים היו חלק מהסיבות לשינויים בתוצאותיהם. האקטוארית ציינה כי בתחילת 2018 עמדה ההתחייבות האקטוארית של הבנק על 6,333 מיליוני ש"ח.

חבר מועצה שאל אם ההתחייבויות בגין ההסכם הקיבוצי האחרון הובאו בחשבון בחישובים האקטואריים.

האקטוארית השיבה כי אלה הוכנסו לחישובים רק לאחרונה. היא המשיכה בסקירתה וציינה כי מתוך סכום ההתחייבות שהיה בתחילת 2018 שילם הבנק כ-300 מיליון ש"ח – התשלומים מקטינים את ההתחייבות – אך מנגד נצברו לעובדים זכויות במהלך השנה בהיקף של כ-70 מיליון ש"ח, וריבית ההיוון הוסיפה להתחייבות עוד כ-150 מיליון ש"ח. האקטוארית ציינה כי במסגרת שיפור החישובים האקטואריים חל, בעקבות מחקר שנערך, טיוב בהנחות לגבי עזיבת עובדים בפנסיה צוברת. עדכון הנחות את ההתחייבות באופן מינורי – 3 מיליון ש"ח. לעומת זאת, עדכון שנערך בהנחות הפיננסיות הקטין את ההתחייבות בסכום משמעותי של 244 מיליון ש"ח. עדכון זה מורכב משלושה רבדים, שהשניים העיקריים בהם הם עדכון וקטור הריביות הנומינליות על אגרות חוב ממשלתיות, המוגדרות כחסרות סיכון. בנוסף, התעדכנה גם התחזית לעליית המדד. האקטוארית ציינה כי ההסכם הקיבוצי האחרון צפוי להוסיף להתחייבות האקטוארית כ-13 מיליון ש"ח. זו ההשפעה הראשונית של ההסכם והעדכונים שלאחריה יהיו קטנים יותר לנוכח הביטול הפרמננטי של תוספת השחיקה. האקטוארית ציינה גורם נוסף שהשפיע על ההתחייבות האקטוארית ב-2018 – הפרשי מדידה כתוצאה מניסיון העבר. אלה הפחיתו את ההתחייבות ב-112 מיליון ש"ח. בסה"כ ב-2018 ההתחייבות קטנה לסכום של 5,900 מיליוני ש"ח.

מנהלת אגף החשבות ציינה כי חלק מהקיטון בהתחייבות נרשם בדוח הרווח והפסד וחלק בחשבון שערך.

האקטוארית של הבנק הוסיפה כי החלוקה הייתה בערך חצי-חצי.

⁴ הוחלט לא לפרסם – נושא הקשור לנהלים פנימיים של המועצה המינהלית.

האקטואר של משרד רואה החשבון המבקר ציין כי גם הוא בדק את החישובים האקטואריים באמצעות חישובים שערך באופן בלתי תלוי. הפערים בין תוצאות החישובים שלו לבין אלה של האקטוארים של הבנק היו בטווח הסביר. הוא הוסיף כי כול השאלות ששאל במהלך הבדיקה זכו לתשובות ואין לו הערות נוספות.

חבר מועצה שאל איזו השפעה הייתה להסכם הקיבוצי האחרון על ההתחייבות האקטוארית.

מנהלת אגף החשבות השיבה כי ההסכם הקיבוצי שנחתם בתחילת 2019 אינו מוחל רטרואקטיבית, למעט לעניין ביטול תוספת השחיקה. עם זאת, ההסכם השפיע על הנחת התפתחות השכר ובעקבות השינויים בהנחות גדלה ההתחייבות האקטוארית ב-13 מיליוני ש"ח, כפי שציינה האקטוארית.

מזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית ציינה כי בדיונים שערכה המועצה בעלות ההסכם, נמסר למועצה כי צפוי חיסכון גדול בעלות האקטוארית.

מנהלת אגף החשבות הוסיפה כי החישובים האקטואריים שנעשים לצורך הדוחות הכספיים מתבססים על נתונים שמתקבלים מאגף משאבי אנוש.

האקטוארית של הבנק הסבירה כי ייתכנו פערים בין העלות האקטוארית של ההסכם, כפי שחושבה על ידי האגף למשאבי אנוש, לבין העלות שחושבה לצורך הדוחות הכספיים. לדעתה, אחד ההבדלים בחישוב נובע מגישה שונה כלפי יחידת הזכאות. היא הסבירה כי בחישובים עבור הדוחות הכספיים צוברים את זכויות העובדים משנה לשנה בקו ישר. משמע, חוזים את סיום מועד העבודה בבנק של כול עובד ומחלקים את ההתחייבות בין שנות העבודה.

חבר מועצה ביקש לקבל מיפוי של ההבדלים בין שיטת החישוב שעורך אגף משאבי אנוש לזו של האקטוארים.

השותף הבכיר במשרד רואה החשבון המבקר ציין כי בנוסף להשפעה הניכרת שהייתה לפיחות בשקל על היקף הנכסים ועל הגידול בחשבון השערוך, היה גורם מרכזי נוסף שהשפיע על הדוחות הכספיים והוא פערי הריבית. השפעתו של גורם זה ניכרת בחשבון הרווח והפסד. השותף הבכיר ציין כי הפער בין הריבית המוניתרית בארה"ב לבין זו בישראל, הגדיל מאוד את הפער בין ההכנסות מריבית על אג"ח דולריות לבין ההוצאות על מצרף הכלים המוניתריים. לכן, פער הריביות היה גורם מרכזי ברווח שנרשם בסך של כ-5 מיליארדי ש"ח. השותף הבכיר ציין כי הביקורת הקפדנית שנערכה על הדוחות הכספיים מצאה כי הם תקינים וכי הם הוכנו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים. הוא הוסיף כי החל מחודש אוקטובר עד לימים אלה ממש עדיין נערכות השלמות במספר נושאים של תיעוד. מעבר לכך, אין הערות מיוחדות. השותף הבכיר ציין כי הביקורת נערכה באמצעות מספר צוותים, שפעלו לרוב במשרדי הבנק. על אלה נמנו צוותי ביקורת, אקטוארים, צוות שבדק את הבקורות הפנימיות, ומומחה בתחום טכנולוגית המידע אשר בדק את מערכות המידע של הבנק. בנוסף לאלה יש מחלקה מקצועית שסוקרת את דוח הביקורת במבט על. חוות הדעת של כול הגורמים הללו הייתה תקינה. עם זאת, נמצאו מספר ליקויים קטנים שאינם עולים לכדי ליקוי משמעותי או חולשה מהותית. אחד הליקויים הוא שנערכים שינויים ידניים בקבצי הנתונים שמועברים לידי האקטוארים של הבנק. רצוי שההתערבות בנתונים תהא מינימלית.

מנהלת אגף החשבות אמרה שיחידת השכר פועלת לשפר את מערכתיה ולמכן את הפקת הנתונים באופן מוחלט. לדבריה, נותרו נתונים בודדים שעדיין אינם עוברים באופן ממוכן.

חבר מועצה שאל מתי יושלם התהליך.

מנהלת מחלקת חות"ם השיבה כי למערכות יש מגבלות והבנק עושה את המרב על מנת להפחית את ההתערבות הידנית. בכל מקרה מבוצעת בקרה מפצה כדי למנוע טעויות. לדבריה לא ניתן לנקוב, לפי שעה, במועד שבו יושלם התהליך. מנהלת המחלקה הדגישה כי דוח הביקורת של רואה החשבון המבקר חייב להיות סופי בעת החתימה על הדוחות הכספיים, משמע אי אפשר יהיה לערוך בו שינויים.

השותף הבכיר במשרד רואה החשבון המבקר אישר שהדוח הוא סופי.

מנהלת אגף החשבות אמרה כי תברר עם יחידת השכר את המועד הצפוי להשלמת התהליך הממוכן של העברת הנתונים, והוסיפה שקיימות בקורות מפצות המצמצמות את החשיפה.

חבר מועצה העיר שהוא לא חש בנוח עם התשובה שניתנה לגבי ההתמודדות עם סוגיית ההתערבות הידנית.

חבר מועצה אחר אמר שלעיתים אי אפשר מסיבות אובייקטיביות לתת מענה לכול ליקוי, ואז צריך להסתפק בבקורות מפצות.

חבר מועצה שלישי אמר שהבנק צריך להקצות את המשאבים הדרושים לפתרון הבעיה.

השותף הבכיר במשרד רואה החשבון המבקר ציין שממצא נוסף קשור אף הוא לפרוצדורה ידנית, אך הפעם בעסקאות forward שמעורב בהם מטבע לא סחיר (Non-Deliverable Forward). הוא אמר שכדי לקבוע את השווי ההוגן של עסקאות forward בספריו, הבנק משתמש במערכות אוטומטיות. כאשר העסקה כוללת מטבע לא סחיר אי אפשר להעביר את תוצאת החישוב למערכת החשבונאית באופן ממוכן. במקרים אלה תוצאת החישוב מושלת במערכת החשבונאית באופן ידנית. גם פה ההמלצה הייתה למכן את התהליך.

מנהלת יחידת חשבונאות ופיתוח הדגישה כי החישוב אינו ידני אלא הרישום. היא הוסיפה כי פתרון הבעיה תלוי ככל הנראה בשדרוג מערכת WSS, אבל זה לא צפוי לפני 2022. בינתיים הבנק פועל למציאת פתרון מניח את הדעת.

השותף הבכיר במשרד רואה החשבון המבקר ציין ממצא נוסף: היעדרם של קוד אתי ודין משמעתי בבנק ישראל.

חבר מועצה אמר שהיה ניסיון, שלא צלח, למצוא פתרון לסוגיה במסגרת המו"מ על ההסכם הקיבוצי האחרון.

היועץ למנכ"ל דיווח כי לאחר החתימה על ההסכם הוחלט ביחד עם ועד העובדים לקדם את יישומו של קוד אתי בבנק, והיעד הוא בעוד 3 חודשים.

חבר מועצה הביע תקווה כי בשנה הבאה יהיה לבנק קוד אתי.

השותף הבכיר במשרד רואה החשבון המבקר ציין המלצה נוספת: לערוך תוכנית ניהול סיכונים מעילה והונאה, על ידי עובדים וספקים. לשם כך צריך למפות את הסיכונים הללו ואת הבקורות הקיימות למניעתם.

מנהלת אגף החשבות העירה כי בבנק כבר נערכה פעילות בתחום זה.

חבר מועצה ביקש כי הנושא יוצג למועצה במסגרת דיון על ניהול הסיכונים בבנק.

השותף הבכיר במשרד רואה החשבון המבקר סיכם ואמר כי משרד רואה החשבון המבקר זכה לשיתוף פעולה טוב מאוד ממחלקת חות"ם ומהיחידות העסקיות בבנק. לדבריו, תהליך הביקורת לווה בדיאלוגים בין הצדדים, שאופיינו בפתיחות רבה.

חבר מועצה שאל אם צפויות לבנק ישראל הוצאות כלשהן בגין תביעות משפטיות שהוגשו נגדו, ומנהלת אגף החשבות השיבה כי ההסתברות לכך היא אפסית.

חבר המועצה המשיך ושאל אם בנק ישראל צפוי לשלם רטרואקטיבית מס עבור השקעה מסוימת בחוץ לארץ.

מנהלת יחידת חשבוונאות ופיתוח השיבה כי הבנק שילם את הסכום שנדרש ממנו, וכעת הוא פועל לקבל אותו בחזרה.

חבר המועצה הוסיף ושאל אם יש כוונה לקיים דיון במועצה בתביעה ייצוגית שהוגשה בנושא מלוות חובה שטרם נפדו.

מנהלת מחלקת חות"ם השיבה שהתביעה הייצוגית אינה במישור הכספי אלא במישור של "עשה". כלומר רוצים לאלץ את הבנק לעשות מספר צעדים שלדעת הבנק כבר מבוצעים.⁵ המחלקה המשפטית והפרקליטות מעריכים את סיכויי התביעה כנמוכים. אין לבנק התחייבות בגין מלוות המדינה. החשב הכללי מנהל חשבונות בבנק ישראל. בעת פדיון מלווה, בנק ישראל מחייב את חשבון החשב הכללי ומעביר את הכסף לחשבון בעל המלווה.

מנהלת אגף החשבות אמרה שהיא תכין הערכה על סטטוס התביעה, וציינה כי ההתחייבות בגין המלוות היא של משרד האוצר. היא הוסיפה כי יש פער בין היקף ההתחייבות על פי נתוני בנק ישראל לבין נתוני האוצר.

חבר מועצה אחר ביקש לקבל את חוות הדעת של היועצת המשפטית בנוגע להגנה המשפטית לחברי המועצה.

היועצת המשפטית אמרה כי תמסור את חוות הדעת לחברי המועצה בשנית.⁶

המבקר הפנימי ביקש לקבל לוח זמנים ואת שמות האחראים ליישום ההמלצות הכלולות בדוח הביקורת של רואה החשבון המבקר, כדי שיוכל לעקוב אחר יישומן.

חבר מועצה ביקש להודות לכול מי שעסק בהכנת הדוחות הכספיים, והוסיף כי לקראת הדיונים בדוחות הכספיים לשנת 2019 צריך יהיה להפיק את הלקחים מתהליך הפקת הדוחות לשנת 2018, בין השאר לגבי עדכונים הנובעים משינויים המתרחשים במערכות הפנימיות של הבנק.

חבר מועצה אחר ביקש גם הוא להודות לכול הצוותים שנטלו חלק בהכנת הדוחות, ולחברי המועצה שהתעמקו בהם. הוא הביע תקווה שאפשר יהיה לכנס את הוועדה לבחינת הדוחות הכספיים בהקדם האפשרי.

⁵ הוחלט לא לפרסם – נושא שפרסומו יכול לפגוע במו"מ עתידי.

⁶ הוחלט לא לפרסם – נושא שחל עליו חסיון ייעוץ משפטי.

החלטות:

1. על פי סעיף 75 (ב) לחוק בנק ישראל, התש"ע-2010, החליטה המועצה המינהלית לאשר את הדוחות הכספיים של בנק ישראל לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018. הדוח יוגש לממשלה ולוועדת הכספים של הכנסת, ויפורסם לציבור באתר האינטרנט של הבנק.
2. המועצה מסמיכה את יו"ר המועצה המינהלית - פרופ' יהושע שמר, את נגיד הבנק - פרופ' אמיר ירון, את מנכ"ל הבנק - מר חזי כאלו ואת מנהלת מחלקת חשבות ומערכות תשלומים וסליקה - גב' עירית מנדלסון לחתום על הדוחות הכספיים של בנק ישראל לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018.
3. המועצה מבקשת לקבל סקירה על השפעות הון שלילי במאזן בנק מרכזי.
4. המועצה מבקשת לקבל בדיונים על אישור הדוחות הכספיים פירוט של הוצאות הנהלה וכלליות. יש להעביר את דוח התאמת ביצוע התקציב לשנת 2018 להוצאות שבדוחות הכספיים, לחברי המועצה (כולל התייחסות לעלויות אקטואריות).
5. המועצה מבקשת מחבר המועצה נעים נג'אר, מרואה החשבון המבקר ומהיועצת המשפטית לבחון את נוסח ההצהרה בכתב לרואה החשבון המבקר.
6. המועצה מבקשת לקבל תשובה בכתב על שאלותיו של חבר המועצה, שיוצגו בהמשך בדיון שיתקיים בוועדה לבחינת הדוחות הכספיים.
7. המועצה מבקשת לקבל פתרונות לתהליכים הידניים שהוצגו בדוח רואה החשבון המבקר.
8. המועצה מבקשת כי בדיון על ניהול סיכונים תהיה התייחסות לסוגית סיכון מעילות והונאות כחלק משגרה ותקן שהוצגה בדוח רואה חשבון המבקר.
9. המועצה מבקשת לקיים דיון בנושא התחייבויות הבנק בגין מלוות חובה שלא נפדו.
10. המועצה מבקשת לקבל את חו"ד היועמ"ש בנוגע להגנה משפטית לחברי המועצה.
11. המועצה מבקשת להעביר למבקר פנים לו"ז ואת שם האחראי ליישום המלצות רואה חשבון מבקר.

נושא 4 בסדר היום: ייצוג הולם של אוכלוסיות זכאיות בקרב עובדי בנק ישראל

חבר מועצה אמר שהמועצה המינהלית רואה חשיבות רבה מאוד לקידום הנושא, הן מפאת חשיבותו הלאומית והן מפאת חשיבותו לבנק ישראל. לדבריו, המועצה מכירה בכך שהנגיד, המנכ"ל ומנהלת החטיבה למשאבי אנוש ומינהל מגלים פתיחות רבה לנושא. הוא ביקש ממנהלת החטיבה למשאבי אנוש ומינהל להציג את ההתקדמות בנושא, וכיצד בכוונתה להמשיך ולקדם אותו גם בשנים הבאות.

מנהלת החטיבה אמרה שלבנק יש מוטיבציה גבוהה להגדיל את מספר עובדיו מקרב אוכלוסיות הגיוון. היא הוסיפה כי היא בדקה נתונים כדי להבין מדוע הגידול במספר העובדים בבנק מקרב אוכלוסיית הגיוון אינו משקף את המאמצים הרבים שהבנק משקיע. אומנם מדצמבר 2016 ועד מרץ 2019 הוכפל מספר העובדים בבנק מקרב אוכלוסיות הגיוון⁷ מ-27 ל-54 עובדים, אך עדיין מספרם אינו מספק. מנהלת החטיבה ציינה כי מספר העובדים מקרב החברה הערבית הוכפל בשנתיים האחרונות מ-7 ל-14 עובדים, וחשוב לא פחות הם השתלבו בתפקידים בכירים ובמסלולים התואמים את כישוריהם. ניסיונות לגייס עובדים נוספים מאוכלוסייה זו באמצעות החברה לגיוס והשמת עובדים "אימפקט" לא צלחו עד כה. עם זאת, המנכ"לית החדשה שמונתה לאחרונה בחברה נאותה להגיע לבנק לפגישת היכרות. מנהלת החטיבה הוסיפה שמלכתחילה מספר המועמדים שניגשו למכרזי כוח אדם שהבנק פרסם היה נמוך – הם היו רק 7% מקרב כול המועמדים. זאת ועוד, רק 60% מקרב המועמדים מאוכלוסיות הגיוון עמדו בתנאי הסף המקצועיים שנקבעו במכרזים. משמע, יש מעט מועמדים וגם בהם יש כאלה שאינם מתאימים מלכתחילה לתפקיד הנדרש. מנהלת החטיבה אמרה כי 30% מקרב המועמדים מאוכלוסיות הגיוון שעמדו בתנאי הסף המקצועיים שנקבעו התקבלו לעבודה בבנק.

⁷ אוכלוסייה זו כוללת חרדים, יוצאי העדה האתיופית, ערבים ועובדים עם מוגבלויות.

חבר מועצה העריך שהשיעור הנמוך – 7% – של מועמדים מקרב אוכלוסיות הגיוון נובע ממיקוד מאמצי הגיוס במקומות לא נכונים. לדעתו ריכוז המאמצים במקומות הנכונים יניב תוצאות טובות יותר, הואיל ויש בקרב האוכלוסייה הדרונית, לדוגמה, עורכי דין ורואי חשבון בעלי כישורים מתאימים, שהיו שמחים מאוד לעבוד במוסד כמו בנק ישראל.

מנהלת החטיבה למשאבי אנוש ומינהל אמרה שכדי למקד את מאמצי הגיוס במקומות הנכונים ולהגדיל את מספר המועמדים מקרב אוכלוסיות הגיוון, הבנק יפרסם מכרז לצורך התקשרות עם חברת השמה. כמו כן, בכוונת הבנק לגבש תוכנית לשמר את העובדים מקרב אוכלוסיות אלה. לאחר שהתוכנית תגובש היא תוצג למועצה.

חבר מועצה שאל אם ישנם נתונים על שיעור העזיבה של עובדים שגויסו מקרב אוכלוסיות הגיוון בהשוואה לשיעור העוזבים מקרב האוכלוסייה הכללית.

מנהלת יחידת הפרט השיבה כי העובדים מקרב אוכלוסיות הגיוון שעזבו את הבנק גויסו מלכתחילה כעובדים ארעיים. לעומת זאת לא נרשמה עזיבה של עובדים מקרב אוכלוסיות הגיוון שגויסו במסלול לקבלת קביעות.

מנהלת החטיבה למשאבי אנוש ומינהל אמרה כי בכוונתה לערוך כנסים מקצועיים נוספים באוניברסיטאות ובמקומות שמהם ניתן לגייס עובדים מאוכלוסיות הגיוון, ובמסגרתם לגייס עובדים.

מזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית ציינה שעל המועצה להגדיר יעדים לגיוס עובדים מקרב האוכלוסיות הזכאיות לייצוג הולם.

מנהלת החטיבה למשאבי אנוש ומינהל אמרה שהיא תגדיר יעדים איכותיים, אם הדבר מוסכם על המועצה.

חבר מועצה שלדעתו חשוב קודם כול להגיע לפלחים גדולים יותר של אוכלוסיות הגיוון כדי להגדיל את מספר המועמדים. הדבר כרוך בהשקעה ניכרת של משאבים, הן בהיבט הכספי והן בהיבט של זמן ומאמץ – לדוגמה מפגשים מקצועיים שבהם ייטלו חלק המנהלים הבכירים בבנק, שיוקדשו בחלקם למאמצי גיוס. כמו כן, על הבנק לפנות לגופים שיש להם גישה למועמדים פוטנציאליים, כמו אוניברסיטאות, לשכת עורכי הדין ולשכת רואי החשבון. לדבריו, גם אם הבנק יגייס כעובדים ארעיים סטודנטים מקרב אוכלוסיות הגיוון הרי שהם יצאו נשכרים מהניסיון התעסוקתי שלהם בבנק, ולידע הרב שהם יכולים לצבור במהלך עבודתם בבנק תהיה גם תרומה לכלכלת ישראל.

חבר מועצה אחר ציין שניכר כי הנהלת הבנק, בראשות הנגיד, והמועצה המינהלית מעודדות את הבנק לקבל אל שורותיו עובדים מאוכלוסיות הגיוון באופן שלא היה קיים בעבר. אומנם העובדה שהגברת המאמצים לקלוט עובדים מאוכלוסיות אלה החלה בבנק מאוחר יחסית, ניכרת בבנק, אך היא לא צריכה לרפות את ידי העושים במלאכה. חבר המועצה ציין כי הממשלה קיבלה כבר בשנת 2007 החלטה להגדיל את שיעור עובדי הממשלה מהמגזר הערבי ל-10%, וב-2016 הגיע שיעורם ל-10.6%. חבר המועצה הוסיף כי ישנם גופים, לדוגמה קרן אברהם, אשר בוחנים את הדרכים שבהן נקטו ונוקטים משרדי ממשלה כדי להגדיל את מספר עובדיהם מקרב אוכלוסיות הגיוון ובהן מקרה האוכלוסייה הערבית. לדעתו, על הבנק למקד מאמצים באוניברסיטאות של ירושלים ותל-אביב, כדי לגייס בוגרים בתחומים הרלוונטיים לפני שאלה ישובו לביתם, שבמקרים רבים יכול להיות ביישובים המרוחקים מאוד ממוקדי הבנק בתל אביב ובירושלים. להערכתו מוסדות הלימוד ולשכות עורכי הדין ורואי החשבון ישתפו פעולה ברצון עם בנק ישראל, הנחשב למוסד מוביל בתחום הפיננסי והכלכלי בישראל. שיתופי הפעולה עשויים להניב גם רעיונות לדרכים להגדיל את מספר עובדי הבנק

מקרב אוכלוסיות הגיוון. חבר המועצה אמר שלדעתו עדיף שהמועצה תקבע כי צריך להגביר את המאמצים לגייס עובדים מאוכלוסיות הגיוון, במקום לנקוב ביעד מספרי לשנה הבאה, בעיקר לנוכח העובדה שבשנים האחרונות היעדים היו נמוכים מאוד. לדבריו, הגברת המאמצים תביא לתוצאות הרצויות. מאמצים אלה צריכים להיות לאורך זמן ולכלול רכיבים שונים. חבר המועצה הוסיף כי הוא סבור שלמרות שהחוק מחייב את הבנק לדווח על ייצוג הולם של בני העדה הדרוזית והאתיופית, על הבנק למקד מאמץ מיוחד כדי לקלוט עובדים מקרב האוכלוסייה הערבית שהיא הגדולה ביותר מבין אוכלוסיות הגיוון, וייצוגה בבנק רחוק מייצוג הולם.

חבר מועצה שלישי ביקש לקבל נתונים על מספר העובדים המקצועיים בבנק הנמנים על בני העדה האתיופית. הוא הוסיף שלדעתו על הבנק לאמץ סיסמה אשר תשקף את מחויבותו להגדיל את הייצוג ההולם של אוכלוסיות הגיוון, למשל: "הגיוון הוא הכיוון".^{8*}

הוא הוסיף כי גם לדעתו עדיף שהמועצה תדרוש מהבנק להגביר עוד את המאמצים לגייס עובדים מקרב אוכלוסיות הגיוון, מאשר לנקוב ביעד שנתי כלשהו, ובוודאי כאשר היעד נמוך מלכתחילה. הוא אמר שמאמצי הבנק ייבחנו על ידי המועצה במבחן התוצאה. הבנק ידווח למועצה מדי שנה על המאמצים שנעשו ועל תוצאותיהם. חבר המועצה אמר שלדעתו הבנק צריך להגדיר כיעד תלת-שנתי להשוות את שיעור עובדיו מקרב אוכלוסיות הגיוון לשיעורם במשרד הממשלה. אם היעד יושג יהיה זה הישג ראוי מאוד.

9*

חבר מועצה אמר שהמועצה צריכה לתת לחטיבת משאבי אנוש ומינהל הזדמנות לנסות להגיע אל קהלי היעד המתאימים בעזרת גופים שיכולים לסייע לה. לדעתו, יש לאוכלוסיית הגיוון, ככלל, אינטרס גדול יותר מאשר לאוכלוסייה הכללית להצטרף לשורות בנק ישראל. לכן מיקוד מאמצי השיווק של הבנק במקומות הנכונים יכול להגדיל במידה ניכרת את מספר המועמדים מקרב אוכלוסיית הגיוון.

10*

מזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית ציינה שהמועצה צריכה לקבוע יעדים בנוגע לייצוג הולם לזכאים לייצוג הולם בהתאם לחוק. היא הציעה שבדיון הבא בנושא המועצה תקבל מהבנק הצעה ליעדים אלו לאור העקרונות שהוצגו בדיון.

מנהלת החטיבה למשאבי אנוש ומינהל אמרה כי בכוונתה להגדיר יעדים בהתאם לדברים שעלו בדיון הנוכחי.

מזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית ציינה שהבנק נדרש לדווח בתחילת השנה לשרת המשפטים על יעדים לייצוג הולם. דיון זה יתקיים בישיבה הקרובה. בעבר קיבלה המועצה בדיוניה את ההחלטה הבאה: "המועצה קיבלה דיווח מהנהלת הבנק על המאמצים שהנהלה עושה לגייס עובדים הזכאים לייצוג הולם, בהתאם לסעיף 60 ב' לחוק החברות המפנה לסעיף 50 א'. המועצה מעודדת מהלכים אלה, ורואה לפנייה אתגר בגידול משמעותי של מספר העובדים מאוכלוסיות הגיוון בשנים הבאות."

יו"ר מועצה הדגיש שייצוג הולם הוא ערך עליון בארגון. לדעתו, יעדים איכותיים ארוכי טווח חשובים יותר מיעדים כמותיים קצרי טווח. זאת הואיל ויעדים כמותיים קצרי טווח עשויים לגרום להפחתת המאמצים בארגון אם היעדים יושגו (שאננות) וגם אם לא

⁸ הוחלט לא לפרסם – התייעצות משפטית לצורך קבלת החלטה.

⁹ הוחלט לא לפרסם – התייעצות משפטית לצורך קבלת החלטה.

¹⁰ הוחלט לא לפרסם – נושא שאינו סופי הנמצא בבדיקה.

יושגו (יאושו). הוא אמר שגם חברי המועצה צריכים לחשוב על רעיונות יצירתיים להגדלת הייצוג של אוכלוסיית הגיוון. אחת לזמן מה, כפי שייקבע, המועצה תקבל סקירה על המאמצים ועל תוצאותיהם.

מזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית ציינה כי בדיון בנושא שהתקיים ב-4 באוקטובר 2018 החליטה המועצה לקיים דיון שבו יוגדרו אוכלוסיות הגיוון שבהן יתמקדו מאמצי הגיוס של הבנק. היא הזכירה שבדיון עלתה, לדוגמה, הסוגיה של הגדרת המושג "פריפריה".

חברי מועצה ביקשו להשאיר לעת עתה את הגדרת אוכלוסיית הגיוון ללא שינוי.

מזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית ציינה כי בהתאם לחוק קיימת חובת ייצוג הולם לבני העדה הדרוזית ויוצאי אתיופיה, ובהתאם להחלטת המועצה נדרש לפעול לייצוג הולם לאוכלוסייה הערבית.

החלטות:

1. המועצה המינהלית קיבלה דיווח מהנהלת הבנק על המאמצים שהנהלה עושה לגייס עובדים הזכאים לייצוג הולם בהתאם לסעיף 60 לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975, המפנה לסעיף 50א. המועצה מתרשמת שהנהלת הבנק עושה מאמצים יוצאי דופן לגייס עובדים מאוכלוסיות הגיוון ומעודדת מהלכים אלו. המועצה רואה לפנייה אתגר להגדיל באופן משמעותי את מספר העובדים מאוכלוסיות הגיוון בשנים הבאות.
2. המועצה מבקשת להציג בפניה בדיון הקרוב את יעדי הבנק בנושא גיוס עובדים הזכאים לייצוג הולם, לאור העקרונות שהוצגו בדיון.
3. המועצה מבקשת לבחון קליטת עובדים הזכאים לייצוג הולם, במסלולים מיוחדים.
4. הפעילות המבורכת תבחן במבחן התוצאה בתחילת הרבעון הרביעי של שנה זו.